CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIÓ SOCIAL POPULAR

Any XIV. Núm. 731 — Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts. — 5 octubre 1935

PUBLICACIÓ SETMANAL | Redacció i Administració Carrer del Pi, 12, primer | Telèfon 21160 BARCELONA

El 6 d'octubre del 1934

Diumenge, 6 d'octubre, es compleix el primer aniverssari dels fets que, provocats i dirigits per les esquerres de Catalunya, endolaven la nostra terra i feien enrogir la cara de tots els veritables catalans. Era la nit del dissabte, dia 6, quan els canons ressonaven pels nostres carrers i quan els tristos dirigents de la facècia es lliuraven a l'autoritat militar com desferres d'una política monstruosa, que ni ells mateixos no sabien on els havia de conduir de tan desastrosa com era i de tan orbament com era portada! I era el dia 7, diumenge, festa de la Santíssima Verge del Roser de tot el món, que la nostra terra es trobava alliberada d'aquell pes que la feia esclava i la sotmetia a concupiscències de la política més desassenyada que mai hàgim conegut en aquestes latituds de males polítiques.

Cal que recordem aquella tràgica diada perquè la història és mestressa de la vida dels pobles i la lliçó d'aquell governament de les esquerres és de les que no s'obliden pels esperits amants de la pàtria i pels homes dotats d'un senzill sentit comú. Cal que l'horror que a tots ens inspirà aquella sagnant diada, epíleg de tota mena de contrafurs i d'atemptats al principis més elementals del dret, ens lliuri de tornar a caure en els mateixos pecats i ens inspiri un sant horror vers els camins que ens menaren al 6 d'octubre del 1934. Un poble que no sentís aquell horror no seria digne, no solament de parlar de llibertat collectiva, sinó que ni tan sols podria aspirar a la llibertat política ciutadana, índex de tots els països de civilització occidental.

¿I han estat fortes la reacció i la consegüent esmena provocada a casa nostra per aquella diada luctuosa? Són molts els esperits que han jutjat rectament aquells fets i n'han tret les conseqüències que calia de cara a la seguretat de l'esdevenidor i de cara a les seves transaccions amb principis doctrinals i polítics que jamai no havien d'haver brollat entre nosaltres; però encara no són tots els que caldria. Encara el sentit partidista pretén justificar moltes coses anteriors al 6 d'octubre i encara un corrent merament sentimental de cara a determinats principis prova de justificar fets pretèrits i fins d'exculpar políticament els caiguts en aquella tràgica contesa. Encara hi ha premsa de gran circulació en mans de les nostres classes humils que pretén fer creu i ratlla damunt d'aquelles monstruositats, i encara els esperits es mantenen armats amb tota mena de sofismes de cara a les equivocacions transcendentals que ens portaren a aquella vergonyosa actuació.

Cal desarmar els esperits; però cal fer-ho per camins diferents dels que portaren al desastre. Cal fer-ho pels camins del bon govern, de la generositat, de la justícia social i del veritable amor a la pàtria, que no és pas patrimoni dels que cada dia en tenen el nom a la boca i la traeixen amb els seus actes. Cal, sobretot, posar en evidència els desaprensius que han jugat a casa nostra amb el més sant i sagrat i ho han fet servir de pavelló per a encobrir les seves concupiscències. Mentre això no arribi i mentre aquells fets no siguin judicats per tothom com una vergonya, postergant definitivament els seus autors, no arribarem on caldria per a la nostra salvació com a poble.

Per això ens cal recordar aquell 6 d'octubre del 1934; per tal que la seva vergonya ens enrogeixi a tots i ens faci plorar llàgrimes de penediment veritable. Si això no arribés, no tindríem dret a parlar mai més com a poble, ja que un poble és fill dels actes dels seus ciutadans, entre els quals destaquen els dirigents de la cosa pública. I ja que els fets històrics no es poden esborrar un cop incorporats a la vida collectiva, almenys tractem, entre tots, de fer-los oblidar amb una conducta digna i seriosa que faci impossible la repetició de polítiques que portin a diades de vergonya com aquella que tots plorem i a tots ens fa pujar els colors a la cara.

Els quatre períodes d'un amor desgraciat

PER JORDI ARNAU

Era pel novembre del 1932. Feia el primer dia de fred, d'aquest fred que ve de nou i ens diu que l'istiu qui sap on para i que l'hivern s'acosta; però, contra l'amor, el fred no hi pot res. No el senten pas ni el Ramonet ni la Gracieta i això que estan palplantats al carrer de Bailén, en el marxapeu de la porta d'un magatzem tancat a les vuit del vespre; mal emparats pels muntants de la portalada. ¿Dialogant? No; més aviat monologant. Ella està en ple període d'observació. Li agrada sentir parlar l'altre; però, encara que ha consentit a aquesta entrevista clandestina (la seva mare es pensa que ha anat a veure la Lluïseta) està encara vacillant com qui no acaba de creure en el fervor amorós del seu seguidor tot i que li agradi sentir-ne la manifestació verbal. Inexperimentada criatura, no s'ha procurat cap informació sobre aquell jove que sap dir tan belles paraules. Tot fa creure que resoldrà aquest problema cabdal de la seva vida per una pura impressió de moment. Per això escolta més que no parla. Jo no sé què li diu el Ramonet, perquè la conversa és en veu molt baixa. En tot cas s'haurien de traduir en paraules els gests i les mirades. Tot fa creure, però, que ell domina la situació i que les seves paraules, dolces i acalorades ensems, troben un ressò dins el cor verge de la Gracieta qui es troba per primera vegada en aquestes trifulgues. Dirà *sí?* dirà *no?* Un *no* no li vindria a la boca. Un *sí* tan aviat fóra extemporani. I després de tot ella les troba tan atractives, aquestes entrevistes, arredossats en un portal tancat d'un magatzem del carrer de Bailén! La millor cosa serà no dir *sí* ni *no;* respondre amb una miradeta que més aviat sembla una afirmació que una negació i anirà escoltan tres o quatre o cinc vegades més amb tot l'encís d'un secret entre dos.

El Ramonet i la Gracieta estan a les primícies de l'amor: *ell parla i ella escolta.*

* * *

La cosa va endavant. Ben entrat el gener del 1933 i poc conformats a agafar una pulmonia amb el fred que s'ha girat, els dos enamorats un dia s'han fet trobadissos amb la mare de la noia i el nuvi, diguem-ho així, ha estat presentat. La bona làbia del Ramonet ha fet bona impressió a la mare. Però la mare és mare i ha de pensar en moltes coses:

— Gracieta; caldrà que demanem informes d'aquest jove.

— ¿Què li diran? Si va a parar a un amic d'ell li dirà que bé, si va a parar a un enemic li dirà que mal i no en treurà mai l'aigua clara. Jo penso conèixer prou qui és i com pensa. Ell és ingenu i la seva ànima tota transparent. Ell m'estima; ¿què més vull?

— Escolta Gracieta: Trobarem persones que ens informaran sense prejudicis. Tu ets rica i has de pensar que molts i molts se t'acostaran per la bona olor que fa el diner. No és solament l'amor que dicta belles paraules, més belles encara les dicta l'interès. Si fos viu el teu pare ell faria el que cal; ara, però, caldrà que jo faci algun pas.

— .....

— ¿Saps, Gracieta, què m'han dit? Que el Ramonet no és pas un noi d'allò més recomanable. Que ja ha empaitat dues noies que no li han pas fet bona cara. Ja et diré quines: la Maria Antònia Mur i la Jerònima Milet. No són pas dues pelacanyes. Es veu que no bada, el xicot; per altra banda, no dic pas que sigui un mal noi. Si no me'l posen com un as tampoc no me'l deixen com un drap brut; però tu tens dret...

— Mare; jo tinc dret a triar un jove que m'agradi i aquest m'agrada i no em crec res del que li han contat. Ell m'ha assegurat que jo sóc el seu primer amor.

— Gracieta... Gracieta... qui fa cas de les paraules dels homes!

— Jo en faig cas si són d'homes com el Ramonet.

— Prou, noia, prou; li darem entrada a casa i tots mirarem de completar o rectificar l'opinió que tenim.

Ara ja podem dir que festegen al salonet de confiança.

A la Gracieta se li ha despertat la llengua i té unes ganes de parlar inversemblants. El Ramonet es comporta amb una extrema prudència. Endevina la seva situació davant la que li ha de ser sogra i la vol millorar a força de paciència i *mònita.* Deixa que la Gracieta parli el seu llenguatge fervorós i ella es guarda per a la sogra les seves millors paraules. Acaba per fer-se-la seva. Ella va començar resignant-se i acaba per acceptar de bona gana el que de bell principi hauria rebutjat.

El Ramonet i la Gracieta estan en el període àlgid del seu amor, sobretot la Gracieta: *Ara és ella qui parla i ell qui escolta.*

(*Acabarà*)



Miscel·lània socialista

PER GASTON GERARD

La política negativa

El socialisme espanyol — com tots els socialismes del món — va de mal borràs. Fa temps que la tendència revolucionària predomina en el sen si i els seus homes es troben avui perfectament dividits, emportant-se'n la part menys selecta i, per tant, la més nombrosa, la cleda revolucionària.

Fa anys que el socialisme espanyol havia escollit bé; la tendència reformista era el seu fort. I cal dir que els èxits que obtingué els deu només a sostenimient de la posició revisionista. ¿Qui no recorda el predomini dels socialistes al Ministeri de Treball, per exemple? ¿Qui no recorda la conquesta de les posicions preeminents pels socialistes durant el temps del Govern dictatorial a Espanya? Ells havien collocat la seva gent, i amb ella el seu esperit, en moltíssims llocs burocràtics i havien copat alts llocs de l'Estat, arribant fins el mateix Consell Suprem Consultiu.

¿Què ha passat, doncs, perquè ara, en plena República, el socialisme es trobi més retut, fortament abatut i més en crisi que durant la Monarquia? Ha passat, senzillament, que quan els dirigents del socialisme es llançaren al règim nou, abandonaren la seva tàctica revisionista.

¿Vers el comunisme?

Els intellectuals del socialisme — Besteiro, de los Ríos, etc., — s'han quedat a un costat del camí en la marxa del partit. La revolució no els plau, certament. I han deixat avançar la gent de sentit catastròfic i radical capitanejats per homes incultes com Prieto o per temperaments negatius com Largo Caballero. I ara és la part ménys preparada del socialisme la que corre i es llança a aventures estúpides com la del 6 d'octubre a Astúries i altres indrets, o es llança, encara, als braços del comunisme, sense donar-se compte que això significa la negació de les tradicions en el socialisme espanyol i sense voler-se recordar dels èxits obtinguts precisament amb la tàctica contrària.

Ben aviat el socialisme espanyol serà engolit pel comunisme rus, i ben aviat els líders d'ara no representaran més que uns lloctinents per executar les ordres que els vindran de fora del país... si és que no s'hi troben ja a hores d'ara, en aquesta posició.

Però ¿és que deixant-se emportar per Rússia realitzen el seu programa? No, certament. Qualsevol que conegui la realitat de l'Estat rus — i avui allò ja no es incògnit per a cap persona culta — sap que allí s'està portant a cap, no pas la implantació d'un sistema comunista, sinó d'un sistema de capitalisme d'Estat. Sap que les condicions de vida dels obrers no són pas ni tan sols aproximades al benestar relatiu dels obrers d'Occident. I sap que el fet rus no podria produir-se a les nostres latituds, ja que necessita un poble resignat, fatalista i acostumat a l'opressió de llargs segles fins ara.

Revolució, revolució i revolució...

Però és inútil discutir amb els nostres socialistes; ells saben que el comunisme ni és possible ni els portarà res de bo. Saben només que representa la revolució a casa nostra, i per això s'hi afeigeixen i fins deixen malmetre les seves organitzacions per a llançar-s'hi en braços.

Esquerra i comunisme

Fins els partits polítics esquerrans tenen contactes, no ja sospitosos, sinó nets i clars amb el comunisme rus. Ens sembla impossible que així sigui, però és ben cert. ¿Qui ha fet més propaganda que "La Rambla" del sovietisme a casa nostra? I aquest diari es diu que rep les pessetes amb què viu de mans d'un aristòcrata de les finances i milionari moltes vegades. ¿Com podem lligar caps?

I si d'ací passeu a altres posicions, per exemple al diari "La Humanitat", ¿qui no sap d'aquesta publicació les simpaties mostrades per la causa soviètica pel sol fet de considerar-la en oposició al govern de les dretes de casa nostra?

Ells cregueren que amb l'advenimient del nou règim havien d'ésser sols a dirigir-lo, a fer-lo viure segons les seves ideologies i posicions. I quan arribaren a veure que les dretes, dins el propi règim, predominaven — i no pas de qualsevol manera, sinó per mitjà d'unes eleccions sinceres, presidides pels mateixos esquerrans des del Poder — es tragueren del damunt tota democràcia i no tingueren altra obsessió que la de combatre les dretes legítimament governants... encara que per això haguessin de tenir contactes amb el propi comunisme. Quina aberració més monstruosa!

I ara ens trobem a Espanya que el comunisme troba manera d'infiltrar-se arreu, per molts intersticis que li semblaven vedats, i que desfà el socialisme, desorganitza el sindicalisme i fins arriba a simpaties sospitoses amb els partits que un dia governaren i que poden arribar a governar novament... si el sentit comú del poble no ho impedeix a bastament, com és d'esperar.

¿Quins serien els destins del nostre país per uns camins així? ¿On ens conduiria aquest contacte soviètic sinó a la desfeta de tota mena de valors i a la misèria i desastre més espantós, com el desastre rus?

Cal reflexionar. I si la reflexió no és suficient per raó d'ideari, almenys que sigui suficient un mínim instint de conservació entre aquells que encara serven un afecte de família, un principi de propietat i un amor a les institucions de la terra que els ha vist néixer.

Casa Centenària TRULLS

Fundada l'any 1820

Destil·leria de productes vegetals i aromàtics



La Loció de PLANTES DEL BOSC, fortifica, conserva i augmenta el cabell. Es un producte purament vegetal i inofensiu.

Despatx central:
RAMBLA D'ESTUDIS, 12
BARCELONA

DODGE

Cotxes de 5 i 7 places. - Exposició: DIAGONAL, 413 - Telèfon 81707

Camions 1 ½ a 8 tones. / Ómnibus . . . . . } Exposició: DIPUTACIO, 35 a 39 - Telèfon 31575

BALTASAR FIOL

LENCERIA CASA MACIÀ

VDA. DE MARCIÀ PRAT

Fàbrica de Teixits a
LES FRANQUESES DEL VALLÈS

VENDA AL DETALL:
Ronda Universitat, 22
(tocant Plaça Catalunya)
Telèfon 11383
BARCELONA

Una cosa nova! **CUBITOS CENOVIS**

amb extracte de vitamines completament vegetals

Dos "cubitos" 0'25 ptes.

Dipòsit General:
Casa Santiveri, S. A. CALL, 22 - BALMES, 5 - TRAFALGAR, 7 - MALLORCA, 247



ACADEMIA BAIXAS

Carrer Pi, 1, primer - BARCELONA

DIBUIX I PINTURA

Dibuixos artístics i industrials. Classes per a les escoles d'Arquitectura, Enginyers, Aparelladors, Peritatges i Belles Arts.

Local amb entrada independent per a senyoretes

E. IMBERT

PLANXES PERFORADES
DE TOTA MENA
FABRICACIO NACIONAL "IMBA"

VIA LAIETANA 38
TELEFON 24842=BARCELONA

XOCOLATES TRAPA

ELABORADES PELS P.P. CISTERCIENSES DE SANT ISIDRE

Dipòsit: **CASA MASSANA ROCAFORT S. A.** Fivaller, 14 — **BARCELONA**

SI VOLEU FER-VOS EXAMINAR LA VISTA PER UN METGE OCULISTA ESPECIALITZAT, EN LA MILLOR INSTAL·LACIO D'EUROPA, ACUDIU A L'INSTITUT MEDIC OCULISTA COTTET

Cottet



AV. PORTAL DE L'ANGEL, 40 - BARCELONA

Una dolça evocació

PER J. CIVERA I SORMANI

Quan els nostres llavis són sedents és quan enyorem la frescor de l'aigua de les fonts que somiquen dins la pau i la quietud dels prats idíl·lics; i quan hem perdut la llibertat és quan la gran serenitat dels camps i el silenci de les altes muntanyes abelleix el nostre esperit.

En els moments de soledat se m'han aparegut els bells paisatges que he contemplat amb delectació tantes vegades; i he sentit remorejar l'aigua que llisca damunt de la molsa i el vent m'ha portat el cant dels ocells que estenen les ales sota del cel inundat de llum i el so sonor de les campanes que vibren melangiosament quan el cel esdevé pàl·lid i obren els ulls els primers estels perquè les tenebres no facin basarda als caminants.

Ara recordo una petita ermita que vaig trobar no fa molt de temps en un país de muntanya. Al seu entorn verdejaven els pins, i quan el vent passava per damunt d'ells amb les ales esteses feien una remor molt suau i molt dolça.

Quan vaig veure-la blanquejar enmig de tanta de verdor, envaí el meu esperit una gran alegria. Em plauen més les ermites solitàries que floreixen en mig de la soledat de les muntanyes, que els temples sumptuosos. Havia trescat per camins costeruts, i el petit planell on s'alçava humilment la petita ermita, em va invitar al repòs. Vaig penetrar dins la pau de l'ermita amb una gran serenitat d'esperit. Un raig de sol que passava a través d'un petit finestral policromat, tenyia de vermell i de groc els seus raigs. Damunt de l'altar hi havia uns gerros blaus amb flors camperoles. Dels murs penjaven algunes presentalles que posaven de manifest la pietat de la gent de la rodalia.

En eixir de l'ermita vaig trobar més verds els pins que s'enfilaven dins de la llum i més blau el cel que brillava intensament. En aquells moments va escaure's a passar per aquell indret un llec d'un convent de Pares Caputxins que havia jo visitat abans d'emprendre l'ascensió a la muntanya. Venia de captar. Fra Pere, que així s'anomenava aquell llec a qui traspuava pels ulls la llum que portava a dintre, va reposar uns moments amb mi vora l'ermita blanca.

— Digueu-me, Fra Pere — li vaig dir: — ¿sou feliç?

— Molt més feliç que la gent mundana. Segurament em planyen perquè he renunciat als goigs de la vida, i vaig pel món portant al damunt una túnica humil. L'alegria, amic, no la trobareu pas pels camins de la vida, sinó dintre de la vostra ànima. Si les ànimes es poguessin veure tal com veiem els cossos visibles, els mundans s'adonarien que les úniques que són plenes de llum són les dels qui viuen sota l'esguard de Déu. Els qui van a l'encalç dels platxeris de la vida, mai no veuran la llum perquè porten a dintre moltes tenebres.

— Com em plau sentir-vos parlar així. Feliç de vós que esteu cridat a seguir els camins que menen a la perfecció cristiana. El nostre Pare Seràfic Sant Francesc us ha elegit per deixeble.

— ¿No us plau la vida ciutadana? — exclamà Fra Pere, mirant-me amb els seus ulls dolços.

— Us confeso que no em plau gaire. Estimo els homes i em sento germà fins dels més humils i dissortats, però hi ha tant d'egoisme i tanta d'ambició, que prefereixo la soledat de les muntanyes. No sabeu com em plauria poder viure sota d'aquest cel tan blau.

— ¿Però és cert que els homes no s'estimen?

— Sí, és cert, Fra Pere. Si hi hagués una mica més de caritat, no hi hauria tanta de gent que es veu obligada a seguir el camí del sacrifici i del dolor. Tanquem portes i finestres per a no sentir els planys dels qui sofreixen. Certament que hi ha homes bons, però la gran majoria es consideren deslligats dels altres. ¿Quin interés té per a ells que un germà sofreixi?

— ¿Tan gran és l'egoisme dels homes? ¿És possible que no s'ajudin mútuament si tots són fills d'un mateix Pare?

— Si abandonéssiu la pau del convent i anéssiu a conviure amb els homes, us adonaríeu de seguida que al món existeix un gran egoisme. Si caieu, seran molt pocs els qui us ajudin a redreçar-vos. Malgrat haver consagrat la vostra vida a les obres grans i generoses, si teniu una ensopegada, la majoria de la gent us contemplarà amb una gran indiferència.

— ¿Creieu, doncs, que hem d'ésser indiferents i declarar-nos vençuts?

— No, Fra Pere. Crec que hem de seguir lluitant. L'home que exerceix un apostolat no ha d'esperar res dels homes ni de la terra. Si treballeu per la glòria de Déu i defenseu una causa justa, ¿per què heu d'esperar que els homes us teixeixin una corona?

— És cert, germà. L'apòstol ha de saber portar al damunt la creu del dolor. Les alegries mundanes són per als qui pretenen convertir la terra en un paradís; però aquestes alegries s'esvaeixen ràpidament com el fum. ¿Esteu trist, germà?

— No, Fra Pere. Mai no havia tingut tanta de llum dintre el meu esperit. ¿Com voleu que estigui trist si som deixebles d'Aquell que ens va ensenyar a seguir el camí del dolor? ¿Si Ell era just i va sofrir, ¿per què no puc sofrir jo que sóc un miserable pecador? El dolor fa fortes les ànimes. Sofrint esdevenim forts i ens acostem a Déu. Els camins planers no menen a les altures. Si voleu arribar al cim d'una muntanya, cal que sapigueu trescar pels camins costeruts.

Fra Pere es va alçar i jo el vaig seguir.

— Adéu — va dir-me allargant-me la mà. — Me'n vaig a cercar la pau del convent. Digueu als mundans que si volen conèixer la veritable alegria, que tustin la porta dels qui han consagrat la seva vida a Déu.

Fra Pere va desaparèixer per un petit corriol. Es va alçar un vol d'ocells i el vent va sorollar el brancall dels pins. Vaig restar en un estat d'inconsciència i els arbres tenien una verdor més tendra. En donar-me compte que havia d'emprendre el camí de la ciutat, vaig sentir una gran tristesa. Hauria volgut que Fra Pere m'hagués admès per company i hagués volgut anar amb mi a tustar les portes de les masies hospitalàries, demanant un tros de pa. I el meu goig hauria augmentat, si d'una de les masies hagués eixit un home sense cor que ens hagués injuriat per portar al damunt les vestidures que porten els deixebles de Crist.

L'exclaustració general de Catalunya

PER R. RUCABADO

II

Les imatges del present article no tenen cos, com el tenien les de l'article anterior. Són ombres i cadàvers, son fantasmes de convents. Aquí la batalla l'ha guanyada el diable, perquè la destrucció és absoluta. Ningú no parla ni pensa a reconstruir i restaurar, perquè la ruïna és definitiva. A l'inrevés de Poblet i Santes Creus, Ripoll i Sant Cugat, noms populars i vius que hom estima i pels quals hom treballa i lluita, els noms d'Scala Dei, Santa Maria de Lavaix... es van perdent si no són ja perduts en la memòria. Les runes blanquegen abandonades en paratges antany vibrants de vida espiritual i també de la vida temporal que l'esperit atreu i organitza. En altres, com Sant Jeroni del Vall d'Hebron, tocant mateix a Barcelona, dalt de la serra del Tibidabo, malgrat la seva història esplèndida, les runes mateixes són anihilades i el nom escombrat del lloc i del record de les gents. I quants rengles de noms sonen a buidor, tal com la nomenclatura dels vells monestirs benedictins que eren fites de la reconquesta! Si alguns d'ells perduren com esglésies, les mansions conventuals són eliminades de les cròniques monàstiques. Noms perduts per a la Regla, com St. Salvador de Breda, St. Pere de Galligans, St. Esteve de Banyoles, Sta. Maria d'Amer, St. Pere de Camprodon, Sta. Maria de Gerri... Any de liquidació, aquell 1835, liquidació de la vida claustral a Catalunya i Espanya. La seva història no es pot resumir pas en poques pàgines. Més de cinc mil hi va dedicar el Dr. Barraquer i va deixar encara molta tasca als recercadors, i molta més als comentaristes. "Tot quant s'investigui i es recopili i es discuteixi per a ensenyament de la posteritat, sobre els sagnants successos del 1834 i 1835 (matances de frares i incendi de convents) diu Sardà i Salvany (1), no arribarà jamai a donar una idea del satànic horror i magnitud d'aquella revolució. Espanya (i podem afegir, molt especialment i amb molta preferència Catalunya), va veure desaparèixer del seu sòl el més respectable que en religió, ciència, art i records havien acumulat mil anys de tradició. Des del Guadalet (jornada que senyala la irrupció i el domini dels sarraïns a la Península durant vuit-cents anys) no ofereix la nostra història una pàgina més infernal i més ombrívola".

Això és tan cert, que els meus articles precedents, jo els tornaria avui a escriure amb paraules més calentes, de dolor més abrandant, perquè a mesura que hom remou aquelles ruïnes, s'encén la cara i la sang. Poblet fa avergonyir eternament, però, ¿i Ripoll? ¿No és, en proporció encara més negra i més impia i barbre, la gesta dels qui, duent al cos l'alè de possessos pel diable, ultra cremar i matar, ultra infamar la imatge santa de la Verge més antiga de Catalunya, profanen les tombes dels Comtes, precursors dels Reis, i fan encara escarnis pitjors que els de Poblet amb la mòmia venerable de Don Jaume, perquè cremen, tal com sona, cremen l'august cadàver del comte Don Ramon Berenguer IV, tan illustre com Don Jaume en la història de la pàtria? Però anem prosseguint aquest sumari de ruïnes i martiris, que ens hem proposat fer ni que sigui en la forma brevíssima, única que ens és possible, de recordatori. Seguim espigolant per ordre les més punyents pàgines del nodrit catàleg del Doctor Barraquer, divulgant en aquesta hora oportuna la piadosa feina d'aquell benemèrit investigador.

El convent franciscà de Santa Anna d'Alcover (2) abandonat per immediata repercussió dels fets de Reus oferí dos dels seus fills com a víctimes en l'hecatombe ocorreguda el 28 d'agost a l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia. Entrà en aquest santuari la patuleia del *"Pa de Segalà"* i agafà els Pares Sebastià Tosas i Josep Simó, franciscans fugitius d'Alcover, i el P. Josep Pujol, del mateix ordre, procedent d'Escornalbou, els quals foren aturmentats, martiritzats, morts a punyalades i encara després profanats d'una manera nefanda.

Escornalbou era el gran convent seminari que l'ordre franciscana tenia en el magnífic mirador damunt el camp de Tarragona. El dia 25 de juliol els frares fugiren per les muntanyes. Set d'ells escaparen amb grandíssim perill, arribaren a peu a França, i d'allí a Roma. Un d'ells, el P. Josep Cortés, es dedicà a missionar en la Ciutat santa amb vida tan exemplar que té incoat procés de beatificació. El convent fou cremat per les turbes dels pobles veïns. Una capella dedicada a Sta. Bàrbara, fou canonejada i volada amb pólvora el dia de la patrona de l'artilleria, burla sacrílega que tingué càstig de Déu. El dia de Santa Bàrbara de l'any 36, aniversari de la salvatjada, disputaren a un cafè de Reus els cabdills d'aquesta, i Llord, un d'ells, va matar Gallego, que era l'altre. Escornalbou, museu de missions i posseïdor de la millor biblioteca de Catalunya, fou convertit en corral. La mà generosa i el gran amor de D. Eduard Toda ha rescatat Escornalbou, reconstruint-lo i oferint-lo a la mitra de Tarragona, gest filial que ha de tenir gran premi davant de Déu així com els destructors tingueren ja en vida la dura punició.

La cartoixa d'Scala Dei, el patrimoni de la qual, el *Priorat*, donava nom a una de les més riques comarques de Catalunya, fou fundada per Alfons I el Cast l'any 1164, a la costa del Montsant. El convent era ric, però els cartoixans hi portaven la vida pobríssima i santa que havia estat durant sis centúries l'admiració de tothom. El Dr. Barraquer detalla amb entusiasme la vida mortificada d'aquells austers barons, notable per la disciplina i sobrietat amb què es

(1) Pròleg a l'obra de Francisco Muns i Castellet. *Los mártires del siglo XIX*. Barcelona, Imprenta y Librería religiosa y científica del Heredero de D. Pablo Riera, 1888.

(2) Anem seguint l'itinerari traçat pel Dr. Barraquer qui estudia primer els fets dels convents dels voltants de Reus, i després de la jornada tràgica de Barcelona tots els altres convents de Catalunya classificats per ordres monàstiques, i aquestes per raó d'antiguitat. D'aquest ordre general hem extret primerament en el precedent article els quatre monestirs màxims: Poblet, Santes Creus, Sant Cugat i Ripoll. però ara reprenem el fil de nostre autor, del qual, com hem dit, sols reportem aquí els més colpidors episodis. Resumir els fets de dues-centes cases religioses seria feina excessiva per a les nostres forces, impossible pel reduït espai de què disposem.

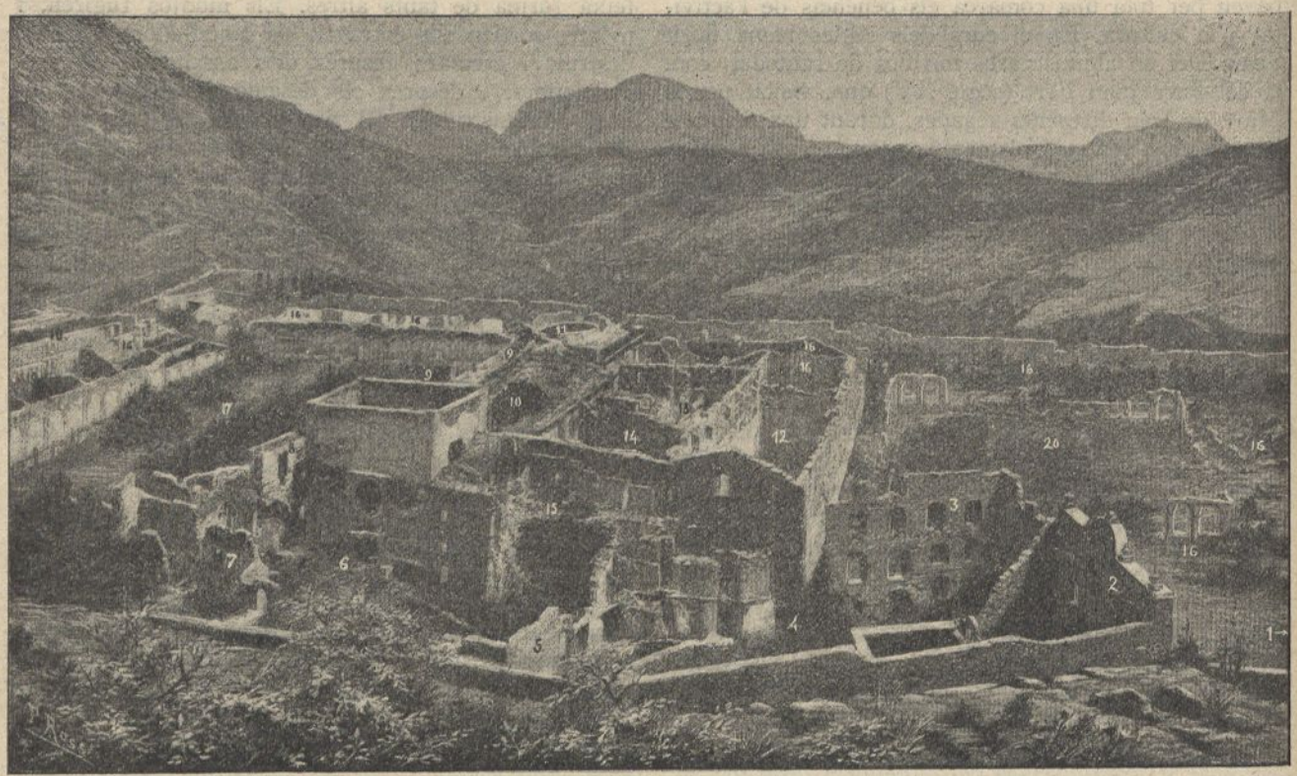
castigaven a si mateixos al mateix temps que escampaven per tota una comarca els beneficis de l'activitat i la cultura. En el curs dels segles havia florit Scala Dei en alguns casos mirífics de santedat, com el del Pare Joan Fort (segle XV) que, visitat per la Mare de Déu diferents vegades, durant una d'aquestes celestials visions oí la campana que tocava al chor, i per a complir amb la Regla deixà la Reina de cels i terra. Scala Dei mantenia de 150 a 200 jornalers i les seves almoines anyals pujaven a 2.400 duros i a 36.000 pans. El dia 24 de juliol, a la notícia dels fets de Reus, la comunitat fou dispersada, i tal com a Poblet caigueren com aus de rampinya la gent dels pobles veïns, que saquejaren el monestir i finalment hi calaren foc. La destrucció d'Scala Dei fou completada amb l'enderroc per robatori de materials. Amb la pedra dels edificis de la cartoixa s'edificaren caserius, i els grans tresors d'art que posseïa tots foren dispersats o destruïts. La vista panoràmica que el Dr. Barraquer féu treure i aquí reproduïm, dóna idea de l'abandó desesperat d'aquella immensa ruïna, camp de desolació. Altres fotografies del llibre mostren d'a la vora els edificis, l'església esfondrada, i en especial el famós "sagrari" edícula barroca construïda en el segle XVII. Els panys de paret que encar s'aguanten amb prou feines entre vegetació parasitària, que els abraça i amenaça tal com la jungla els temples indostànics, serveixen per a testimoniar la magnificència del monument destruït, serveixen per a fer plorar, com han plorat tots els qui han visitat aquell escenari de barbàrie i vergonya. Però en els monestirs, malgrat el gran valor artístic de les pedres i escultures seculars, és l'esperit ço que més importa. L'esperit d'Scala Dei, la gran influència social de la cartoixa, és perdut enterament. La dispersió dels monjos que amb terrible sacrifici d'ànima, per obediència abandonaren la clausura on estaven *incellats* (terme del lèxic propi) els produí tant desconsol d'ànim que moriren onze frares d'angoixa de l'exclaustració. El prior hagué de patir un espinós calvari de persecucions, episodi del qual fou l'ésser destingut durant dos mesos en la casa mateixa del famós *Xafarrucs* de Reus, el trist segrestrador dels béns monàstics.

L'altra cartoixa de Catalunya, la de Montalegre, damunt de Badalona, un dels pocs monestirs que després del 1835 han tornat als seus antics amos, fou escenari d'incendi i de saqueig i destrucció. Els monjos foren perseguits amb fúria, i es compta el fet miraculós de la salvació del P. Bru Vilà, a qui anaven a afusellar quan una dama intervingué de sobte impedint l'acció bàrbara, desapareixent de seguida i deixant en el monjo alliberat la convicció que era la Mare de Déu dels Dolors a qui ell tenia devoció íntima. La Providència es reservà per a ella dues flors de martiri, el Pare Huc Morell i el llec Fra Magí Simó, que fugitius, foren fets presoners per urbans de Granollers i afusellats prop de La Garriga, en companyia d'un clergue secular, el Rev. Josep Castellar i Subirà.

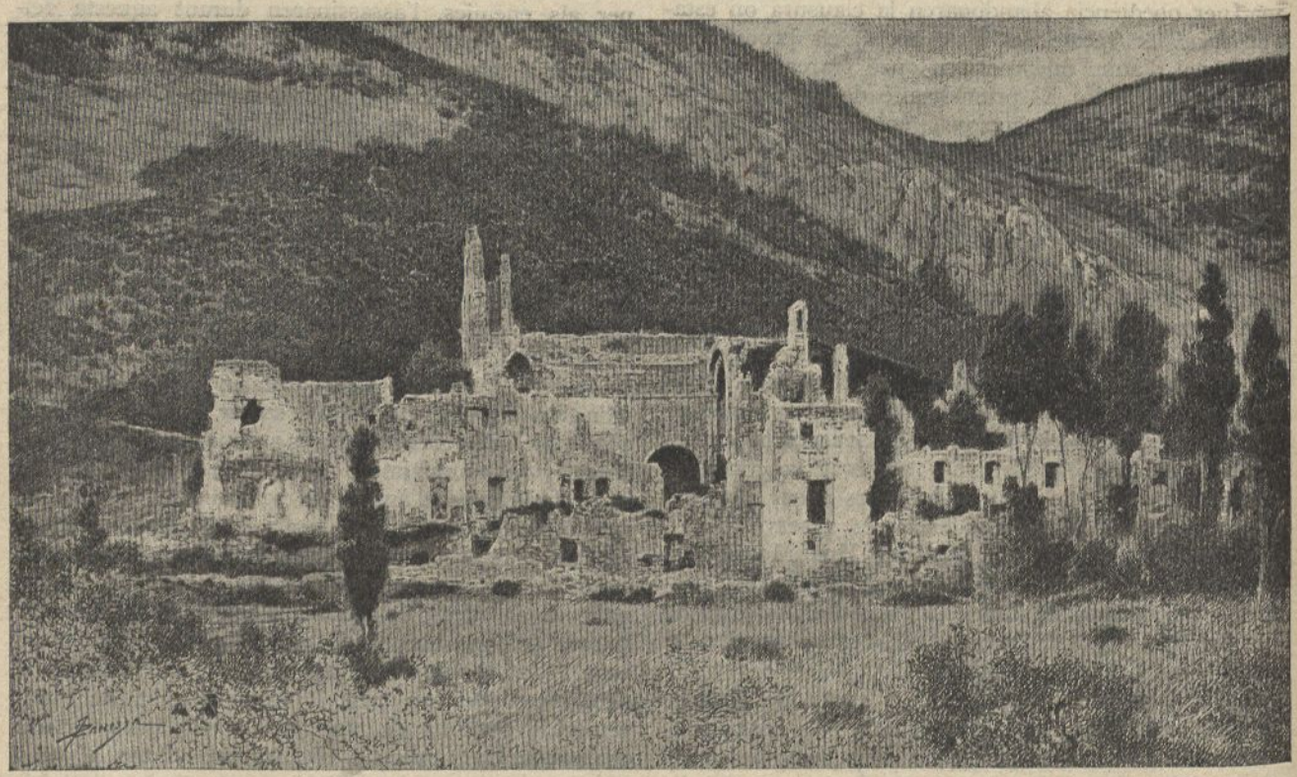
Santa Maria de Lavaix, en el partit de Tremp, comarca de l'alt Urgell, era un dels més antics monestirs de Catalunya, perquè la seva remota fundació es del segle vuitè en temps de Carlemany. L'edificació era romànica i tenia un bell claustre del segle XI. Pertanyia a l'ordre de Cister, com Poblet. La seva blibioteca era molt important, i es comprèn, donada la remota antiguitat del cenobi. La revolució de 1835 escombrà el monestir en la mateixa forma de tants altres. Els monjos fugiren, i mentre sortien ells entraven els saquejadors a robar, destruir i cremar; després dels assaltants, els merodejadors, i després els desamortitzadors, els lladres administratius. El resultat de les tres classes de revolucionaris aquí el tenim patent: el document el mostra. El fantasma d'un monestir que existí, del qual s'aixequen quatre parets calcinades. "Ço que un segle bastí, l'altre ho aterra", deia plorant Mossèn Cinto davant d'una ruïna igual. Mil anys, o mil cent, tenia Lavaix, onze segles d'història, i bastaren poques hores a la devastació per les flames, i en poc temps d'abandó i rampinya fou feta taula rasa de la història, de la tradició i de la cultura. Els llibres, incunables i pergamins de Lavaix foren devorats per l'incendi, i aquí és on el Canonge Barraquer comentava que "els illustrats no necessiten llibres".

Ara ve una altra pàgina de sang. L'ermità Magí, que al lloc de la Brufaganya fou martiritzat pels romans en la persecució de Maximí, s'ha vist al cap de segles acompanyat d'altres màrtirs que en temps moderns han demostrat amb la vida i la sang l'amor al mateix Crist pel qual donà la seva aquell remot testimoni. El dia 30 de juliol uns homes vinguts de Santa Coloma de Queralt atacaren el convent-santuari dominicà de Sant Magí de Brufaganya i lligaren tots els que trobaren, mostrant unes pretensions injustes que amagaven unes intencions molt més negres encara. Exigiren que els fessin esmorzar i que els donessin diners. El Pare Francesc Aluja acompanyà els revolucionaris a la cella prioral, i tot anant-hi l'assassinaren; la seva sang traspassà el sostre i queia al pis de sota. A fra Josep, el llec que, amatent, anà a la cuina a fer l'esmorzar per als enemics, l'assassinaren durant aquesta feina, i quedà mort, com un servent humil, amb un tomàtec a una mà i el ganivet a l'altra. El P. Albert, vell de setanta anys, fou valent per a arrencar la baioneta que li volien clavar i fugí, però el cas veritablement remarcable és el del prior de la comunitat, el pare Domènec Jané, de venerable memòria, home benigne i estimadíssim a la comarca.

Amb una podadora volgueren tallar-li el coll en rodó, i el deixaren per mort amb setze ferides. Encara li pegaren un tret i li ventaren un cop de falç. Quan els saquejadors s'hagueren retirat, compareguen amics i familiars que s'esgarrifaren de l'espectacle, i recolliren el P. Jané, amb un tenuíssim alè de vida. La Providència volgué salvar la d'aquest baró admirable que sobrevisqué per a donar la lliçó dilatada d'una vida especialment bondadosa i edificant. En el P. Jané reviví l'ànima del sant màrtir, Magí, que féu néixer la font miraculosa per tal d'apaivagar la set dels seus propis perseguidors. Era tan estimat que quan el convent, ja suprimit, fou eregit en parròquia, ell es quedà de Rector, i admirava tothom per la seva dolçor i bonesa. Sempre somreia, àdhuc quan amb l'edat li vingueren les xacres i sofriments físics. Només estava trist i plorava el dia de l'aniversari, i perdonà de tan bon cor els assassins, els quals coneixia, que un dia havent visitat al santuari una colla en la qual hi anava un dels homicides, ell li servís amablement el menjar, sense fer-li cap retret. Mercès a una pintura furtivament feta en vida, perquè com el Rector d'Ars es resistia a que el retratessin, tenim un document iconogràfic



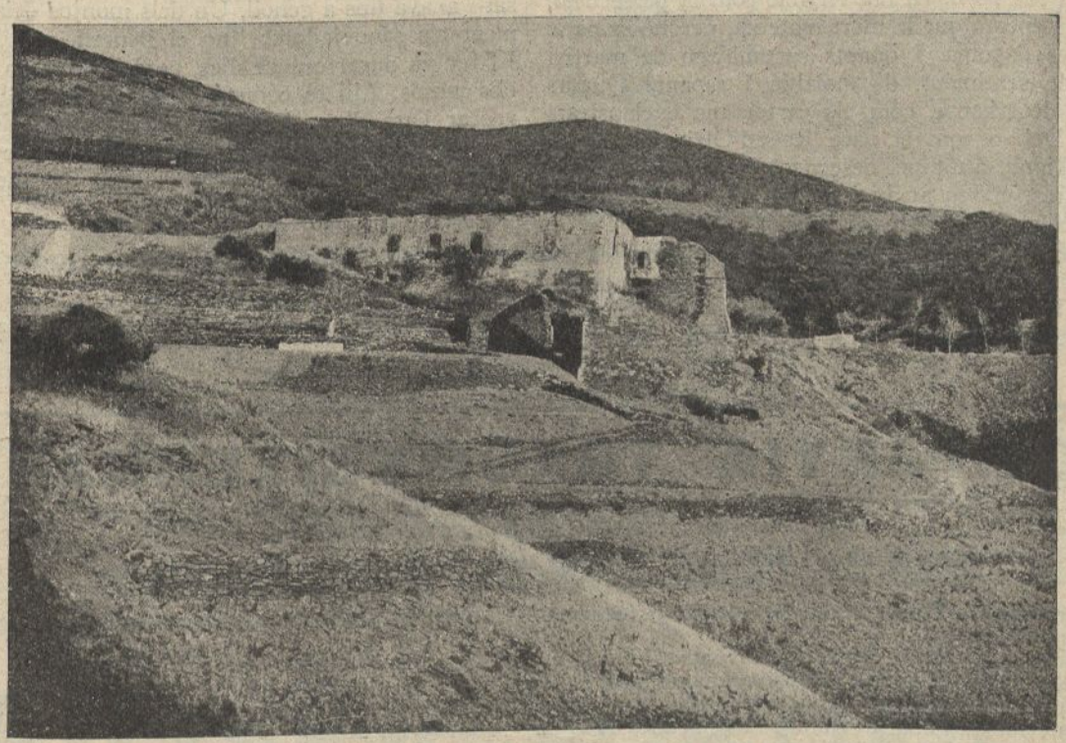
La cartoixa d'Scala Dei (Montsant, Tarragona). Ruïnes irreparables del famós Priorat fundat en el segle XI i que després de vuit centúries de vida edificant dels seus exemplars moradors fou anorreat pels revolucionaris que el saquejaren i cremaren el juliol del 1835. (Dibuix de Pacià Ross. Del llibre del Dr. Barraquer, *Las casas de religiosos en Cataluña*. Vol. I.)



El fantasma d'un convent. Ruïnes del desaparegut monestir cistercenc de *Santa Maria de Lavaix* (Alt Urgell), que pel seu origen és un dels més antics convents de Catalunya, car fou fundat al segle VIII, sota Carlemany. La seva venerable antiguitat no imposà respecte als revolucionaris que l'incendiaren i destruïren el 1835. (Dibuix de Jaume Pahissa, publicat en el mateix llibre del Dr. Barraquer.)



L'obra de la religió. *El monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron,* a la serra del Tibidado (damunt de Sant Genís d'Agudells). Recés d'anacoretes, plàcid lloc de repòs i de vida contemplativa, incendiat dues vegades el 1835. (Dibuix de J. Vehil, còpia d'una aquarel·la de Pau Rigalt, publicada pel Dr. Barraquer a *Las casas de religiosos en Cataluña.* Vol. II.)



L'obra de la revolució. Ruïna informe que ocupa el lloc de l'antic monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron. Ni edificis ni arbres. Un munt de runa i un ermot pelat són l'obra dels sectaris, marquen el pas de la revolució damunt del cenobi representat en el gravat superior. (Fotografia publicada pel Dr. Barraquer a *Los religiosos en Cataluña.* Vol. IV.)

d'aquell sant baró, i aquí el reproduïm, traslladat a dibuix de ploma (*).

Però la pàgina més abundosa en sang, després de Reus i Barcelona, fou escrita a Santa Coloma de Queralt, el dia històric de Sant Llorenç, el 10 d'agost, quan ja els frares mercedaris havien abandonat el convent dedicat a Sta. Maria de Bell-lloch. De casa en casa foren perseguits, i no sols els frares, sinó també els capellans seculars i els seglars addictes foren objecte de l'escomesa. Morí assassinat el jove corista Fra Josep Ladrón de Guevara, organista del convent. Morí assassinat en dramàtiques circumstàncies el Pare Francesc Geli, de setanta anys, que fou tret amb diabòlica astúcia de la casa on estava amagat. Els assassins s'empararen d'un fill de la mestressa, Emerenciana, i amenaçaren aquesta que li matarien el noi si no els obria la porta. Descobert el seu amagatall dins de la casa per una traïció, fou mort pel carrer a punyalades. Mataren també a casa seva d'un tret al cap el capellà Rev. Antoni Marimón, i també D. Isidre Mensa, procurador dels frares. Clavaren una baioneta a Mossèn Antoni Quatrecases, qui finalment es pogué salvar, i dies després fou mort el llec Fra Jaume Pons, al poble de Conesa, perseguit pels miquelets que bàrbarament després de mort l'obriren de dalt a baix. Víctima indirecta fou Mn. Ramon Dumenjó, ecònom de Santa Coloma, que perdé la raó impressionat per aquella esgarrifosa jornada. Morí dies després a Barcelona d'un accident produït de resultes del seu estat. El càstig de Déu caigué terriblement sobre els causants de l'hecatombe. Un dels agressors fou mort per un germà seu, i poc temps després morí també tràgicament el fratricida.

Molts foren els religiosos assassinats isoladament pels camins mentre fugien i al capdavall donaré la llista de tots. L'odissea de cadascun és llarga i complicada, i res no hi ha tan terrible com la persecució, més cruel encara que la mort mateixa, perquè és patir mil voltes l'agonia. I quants sucumbiren de martiri moral, de sentiment, de malaltia i espant! Quants moriren de tristesa, com els cartoixans exclaustrats d'Scala Dei, o com el pare Roc d'Olzinelles, arxiver de Ripoll, atuït pel desconsol de veure anorreat, fet cendres, el seu arxiu i biblioteca, inestimable dipòsit secular, famós en tot Europa!

També era conegut més enllà de fronteres el cenobi d'anacoretes contemplatius que Barcelona tenia, dalt de la serra de Cerola, l'antiquíssima comunitat de penitents de Sant Jeroni, per als quals les reines Donya Violant i Donya Maria, en els segles XIV i XV, edificaren el monestir de la Vall d'Hebron. Era un lloc de repòs per a l'ànima, indret solitari d'esplai i elevació de l'esperit. Alguns estrangers se n'havien agradat, i existeixen litografies i gravats anglesos d'aquest monestir, que dibuixà en Rigalt, segons trasllat adjunt. Ara, als anglesos que ens preguntin per aquell asceteri, els podrem ensenyar, si gosem, l'escena que posem a sota. La runa informe i grisa del monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, a la serra del Tibidabo, en el seu estat actual, després del pas dels primers incendiaris vinguts de Sant Cugat del Vallès i dels segons incendiaris vinguts de Sant Andreu i d'Horta, després de la profanació de tombes (entre elles la del Canceller de Cervera don Ramon Llàtzer de Dou allí soterrat feia tres anys), després del saqueig i de l'abandó, i de l'extracció de materials d'obra i fusta, fins a la desaparició total. Ací teniu juxtaposades la soledat contemplativa dels cristians, i la desolació sembrada pels revolucionaris.

Germà del monestir anterior, Sant Jeroni de la Murtra, tingué, malgrat l'incendi i el saqueig impiadós, i la parcial destrucció, millor sort, perquè l'edifici, exceptuada l'església, encara s'aguanta; es conserva el claustre bellíssim, la torre i el sortidor típic. Però, ai! el millor no hi és; de la comunitat illustre que estatjà els Reis Catòlics, que rebé en llarga temporada a Carles V, emperador, que veié arribar ambaixadors i personatges, ja no en saben sinó els amics de llibres i d'estudis. L'incendi i el saqueig de Sant Jeroni de la Murtra fan escruixir. La Providència evità una hecatombe criminal de monjos, perquè tots els joves foren tancats al paller damunt del foc amb l'exprés designi que morissin cremats. Algú més compassiu els alliberà, però un d'ells morí de l'espant al cap de quinze dies. El vi del celler fou vessat i anava fins a genoll. Un dels monjos deia mansament als saquejadors: "no el lleuceu, aprofiteu-lo". El foc va durar quinze dies, però l'edifici va fumejar dos mesos. Allí es cometé l'esgarrifós sacrilegi d'arrencar l'ara d'un altar que fou emprada per seient d'un excusat, abominació que la justícia de Déu no tardà a vindicar fent caure damunt del sacrileg un càstig terrible i significatiu.

(*Acabarà*)

* Anirà, amb l'acabament d'aquest article, la setmana vinent.

COMPANYIA TRASMEDITERRÀNIA

Serveis regulars entre tots els ports de la Península i els de Balears, Canàries, Marroc i territoris espanyols del Golf de Guinea (Fernando Póo)

Servei ràpid setmanal de gran luxe Barcelona - Cadiç - Canàries
(sortida els dissabtes de Barcelona) prestat per les motonaus "Villa de Madrid" i "Ciudad de Sevilla"

De Barcelona a Palma, cada dia a les 21 h. (excepte els diumenges).
De Barcelona a Mahó, dimecres i divendres a les 19 h.
De Barcelona a Alcúdia i Mahó, diumenges a les 19 h.
De Barcelona a Eivissa, dilluns a les 18 h.
De Barcelona a València, dilluns i dijous a les 20 h.
De Barcelona a Alacant i Oran, tots els diumenges a les 8 h.
De Màlaga a Melilla, cada dia a les 20 h.
D'Algecires a Ceuta, dues vegades al dia, a les 7 i a les 15 h.
D'Algecires a Tànger, cada dia a les 14 h.
De Càdiç a Canàries, dilluns i dijous a les 15 h.
De Càdiç a Larache, els dies 1, 5, 10, 15, 20, 25 de cada mes a les 21 h.
De Barcelona amb escala als ports de la Mediterrània per a Santa Isabel (Fernando Póo) i territoris del continent el dia 17 de cada mes.

BARCELONA: Via Laietana, 2 — *Agències en tots els ports* — **MADRID:** Paseo de la Castellana, 14

Moviment catòlic

Abissínia. — Manuel Gracia ha publicat en "El Debate" un article interessantíssim sobre la vida religiosa d'aquest país que té tanta actualitat. Els abissinis professen una religió cristiana plena d'errors provinents ja de l'època del monofisitisme primer, de l'arrianisme després i de la influència musulmana més tard. El cap religiós de l'Abissínia és nomenat pel patriarca comte que resideix a El Caire. La clerecia abissínia sols reconeix tres concilis: el de Nicea, Constantinoble i d'Èfes. El de Calcedònia de l'any 451 ja no és reconegut.

La clerecia té una formació sumament defectuosa; no reconeix l'autoritat dels bisbes ni aquests la de l'"abuma".

Els pares grecs de la primera època són venerats i els seus llibres llegits amb avidesa. Al costat de la clerecia hi ha els monjos, uns 12.000 d'entre els dos sexes; en la seva majoria porten una vida molt relaxada. Hi ha, però, els monjos de la nova Tebaida, continuadors de les penitències de Sant Pau i de Sant Antoni que porten una vida exemplar.

Sota l'aspecte dogmàtic i litúrgic la vida dels cristians d'Abissínia és sumament curiosa. Els abissinis tenen el baptisme per immersió; els infants, un cop batejats, combreguen sota l'espècie del vi i els adultes, que en batejar-se, reben la triple immersió combreguen sota les dues espècies. Celebren els àgapes, com els primers cristians; les dones circumciden els infants, etc., etc. Tenen una gran devoció a la Mare de Déu que, per a ells, com per als gitanos, no és Mare de Crist. Els abissinis tenen cada any dos-cents dies de dejuni.

No hi ha dubte que la Litúrgia popular d'Abissínia ha d'ésser ben interessant i suggestiva.

Alemanya. — El jurament de fidelitat del bisbe de Berlín. — Darrerament ha estat elegit per la Santa Seu bisbe de Berlín el comte von Preysing, antic diplomàtic del Reich i persona de gran prestigi entre la celercia bavaresa. Els bisbes alemanys, segons el concordat, han de prestar un jurament de fidelitat al ministre de Cultes. En l'avinentesa de prestar aquest jurament el comte von Preysing va adreçar al ministre doctor Kerrl aquest parlament: El jurament m'exigeix de prometre fidelitat al Reich i a Prússia. M'exigeix també el reconèixer el govern format segons les prescripcions de la Constitució i que el faci reconèixer per la clerecia a mi subjecta, i també d'evitar en l'exercici del meu càrrec tots els mals que poguessin posar en perill la vida de l'Estat. Aquests deures que jo he de jurar que compliré, provenen per mi, bisbe catòlic, de la llei moral de la meva fe. I això ho confirmo expressament amb el meu jurament. Segons la doctrina catòlica l'Estat es funda en l'essència de la naturalesa humana i, per consegüent, com a volgut per Déu, tot catòlic l'ha de reconèixer i respectar. Perquè no hi ha cap potestat que no vingui de Déu i l'existent ve de Déu. Com més la fe estigui arrelada en els sacerdots i en el poble d'una manera més increbantable complirà els seus deures envers l'Estat i les seves autoritats. Vivint en aquesta convicció i enfortint en ella la meva clerecia i els fidels, accepto les obligacions que pel jurament vénen damunt meu i vull vetllar perquè es compleixin pel bé i interès de l'Estat alemany."

Entre altres frases de la resposta del ministre, cal subratllar la declaració que si el bisbe, la clerecia i els fidels posen en pràctica la fidelitat al nou Estat i al "Führer", el govern del Reich vetllarà pel lliure exercici de la Religió i demostrarà tenir una comprensió perfecta de les necessitats de l'Església."



Cerebrino Mandri

Es *cosa de casa* i que ha traspassat les fronteres d'Espanya. El CEREBRINO MANDRI contra el *dolor* és de tot el conegut, *bo i millor*.

No perjudica mai.

Preparat per FRANCESC MANDRI metge i químic farmacèutic.

Provença, 277 - Entrada Laboratori, Passatge Claris, 2.ª porta a mà dreta - **BARCELONA**

FARMÀCIA I CENTRE D'ESPECÍFICS

Laietana, 50
Telèfon 14729

L. VILAR

Laietana, 50
Telèfon 14729

SERVEI FARMACÈUTIC PERMANENT DIA I NIT

LABORATORI MITRO-BIOQUIMIC ESPECIALITZAT EN ANÀLISIS CLÍNICS

Recordi sempre els següents productes de fama mundial:
CEREBRINO MANDRI. Contra tota mena de dolors. **TABLETAS GABA.** Curen la tos i catarros; indispensable als fumadors. **XAROP GABA.** Cura tos, catarro, grippe. **CALLICIDA LADIVONSIN.** Contra ulls de poll i dureses. **BALSAM C. DE KONING TILLY.** Gran depuratiu de la sang i ronyons. **AIGUA DEL CARME BIHEL.** Insubstituïble contra mareig, vòmits; preventiu del tifus. **BALSAM BIEL.** Cura cremades de sol i la irritació de la pell. **PRODUCTES VERKOS.** Pasta antiflogística, Esparadrap, Aigua oxigenada.

BIOSER FORTIFICA

Moviment Social

Fracassos de l'economia marxista de Rússia. — Segons un article publicat en les *Noticies de Friburg*, la Rússia soviètica amb vint anys encara no ha aconseguit organitzar la seva economia: els carrils, les locomotrius i els vagons es troben en un estat miserable. Falten locomotrius i falten vagons. El govern, d'ençà del maig ha limitat el tràfec de tal manera, que per les línies principals sols circulen la meitat dels trens. L'any 1934 hi hagué en els trens només que 62.000 accidents. La situació de les petites indústries és també inaguantable; ho ha declarat Molotow en el darrer congrés de soviets. Si s'ha desenrotllat molt la gran indústria per produir material en cas de guerra, la petita indústria del moble, del vestit i de l'utensili domèstic ha estat del tot abandonada. Demés, els productes són dolents de debò. Rússia durant els darrers any ha intentat independitzar-se de l'economia del món i produir per ella. S'ha de concedir que això ha reeixit en perjudici dels russos. La importació de 1934 va pujar solament 232 milions de rubles quan l'any 1930 n'havia pujat mil milions. En canvi, l'exportació va baixar de 1.03 milions (1930) a 418 milions (1934). La socialització de l'agricultura ha portat noves dificultats. El març es publicaven unes lleis contra els abusos en les explotacions collectives. Per assegurar el pa en els darrers mesos es va haver de comprar al mercat mundial grans quantitats de blat, mentre que abans Rússia era el graner d'Europa. La socialització de la pagesia ha fracassat totalment. Pel febrer, en un congrés celebrat sota la presidència de Stalin, es va aprovar un reglament que ve a ésser un compromís entre el sistema socialista i la propietat privada. El terreny queda de la nació; l'explotació, però, passa als particulars associats de cada localitat. Ni es pot vendre la terra ni tampoc arrendar-la. Cada pagès rep com a cosa pròpia dues o tres vaques, altres animals, gallines, una caseta i l'hortet i també ruscos d'abelles. S'estableixen brigades de producció, el treball de les quals és controlat. Es cobra un jornal proporcionat al treball fet. S'espera un augment de la producció agrícola a mesura que es vagi prescindint del sistema socialista.

Moviment cultural

L'autonomia cultural dels jueus a Alemanya. — La persecució jueva ocasionà la fugida de més de 500 homes de ciència jueus d'Alemanya. Resultat d'això fou la creació i dotació a gran estil d'una universitat jueva a Constantinoble.

Darrerament el ministre de propaganda del Reich, el doctor Goebbels, ha donat un decret establint les línies generals per a la formació d'una lliga cultural jueva que concentrarà totes les organitzacions culturals jueves i tindrà la seu a Berlín. Solament els jueus poden ésser membres d'aquesta lliga, si bé els esposos de jueves també en podran formar part. Aquesta lliga organitzarà exposicions, sèries de conferències. Es fixen les condicions per a l'organització de festes a les quals sols poden prendre part jueus i fins es tolera la publicació d'un òrgan de premsa d'aquesta lliga.

Aquestes limitacions, ben explicables, donades per un país que tant ha sofert de l'explotació jueva, haurien d'ésser conegudes dels governants del nostre país que han tolerat una fantàstica invasió jueva que arruïna la vida moral i material de Barcelona.

Universitat de Milà. — L'anuari 1934-1935 de la universitat del Sacro-Cuore de Milà, publica un resum de les activitats acadèmiques d'aquest centre, que és ja el 14.º any que actua. El nombre d'estudiants ha estat de 2.088. Hi han entrat alguns professors nous, entre altres Robert Pariboni, de l'Acadèmia italiana. S'han creat noves càtedres de llengua espanyola i de llengua romanesa. Durant l'any s'han establert dos collegis universitaris nous. Els llibres adquirits per la biblioteca són uns 21.000 volums amb un valor de 400.000 lires; el nombre de revistes arriba a 2.030. La sala de lectura de la biblioteca comptava amb 77.254 volums; es demanaren a préstec 52.000 obres. Amb l'augment d'estudiants també ha augmentat el nombre de diplomes; en el passat any acadèmic s'han concedit 114 diplomes i a més 69 de l'Institut per la formació de mestres superiors de "Maria Immaculada".

La Universitat catòlica de Washington. — Aquesta universitat organitza cada any cursos de vacances que són concorreguts especialment per religioses que es preparen per a l'ensenyança o per al servei dels hospitals. Aquesta és la primera universitat pontifícia creada en països de llengua anglesa. Té la biblioteca més gran de les universitats catòliques dels Estats Units amb uns 330.000 volums. Els professors hi són nombrosos: un per cada cinc alumnes. L'edifici està rodejat de grans parcs; té estadi i piscines.

Aquest número ha passat per la censura

MAS & ROCA
CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT
MAS i ROCA
CAMISERS
CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA
24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Carnet setmanal

Després de la crisi. — *Una posició irreductible del senyor Royo Villanova provocà la crisi del Govern Lerroux o, almenys, en fou la causa aparent i externa ja que el Gabinet feia temps que es trobava internament consentit per la irreductible divisió de dos Ministres dels més destacats, un dels quals ha quedat ara fora del Govern tot i els indubtables serveis prestats al país i l'encert amb què portà a cap la seva gestió.*

Això motivà una crisi sorprenent per a tothom i que l'opinió pública judicà completament fora de lloc. Començaren les consultes per part del President de la República i aviat es va veure que no restava més que una solució semblant a la del Govern que acabava de dimitir o la d'anar a una dissolució de Corts. Però aquesta dissolució, propugnada sempre pels polítics de les esquerres des de l'endemà mateix de l'elecció de les Corts actuals pel sol fet de no haver-los estat favorable a ells el sufragi del poble — encara que aquesta posició resulti inversemblant en gent que no es treuen de la boca el mot de democràcia — era absolutament improcedent en l'actual moment, ja que l'obra econòmica empresa pel Govern anterior calia que arribés a la seva fi, a part que la situació del país com a conseqüència dels fets internacionals no és la millor ni més apropiada per a provocar un moviment i un estat d'opinió i d'agitació general como els que comporten sempre unes eleccions de Corts.

Estava, doncs, descomptada la solució que ha vingut o sigui la d'un Gabinet fonamentat en els mateixos partits que constituïren l'anterior — radicals, C. E. D. A., agraris, reformistes — i eixamplat un xic de base gràcies a la intervenció de la Lliga Catalana amb la Cartera de Marina adjudicada al senyor Rahola. Ja des del primer moment el Govern s'ha considerat continuador de l'anterior en tota la tasca portada a cap per aquell i d'una manera especial en el que fa referència a l'aplicació de la llei de Restriccions. I, en efecte, ha estat tan radical aquesta continuïtat, que ja als dos dies de constituït el Gabinet sortien al periòdic oficial els Decrets acordats per l'anterior Govern respecte a la refundició de Ministeris, supressió de Sub-secretaries i Direccions Generals, etc. No han canviat, doncs, les coses i així era de desitjar. El país ho ha rebut admirablement fins al punt que les mateixes esquerres han baixat el to de les seves protestes ja que, sinceralment, creien elles mateixes que en el moment d'ara no hi havia altra solució que l'adoptada.

Únicament en certs sectors esquerrans de Catalunya ha provocat clams la intervenció de la Lliga Catalana al Govern, cosa que no és d'estranyar, ja que ací els sectors del tot o res — *posició que sempre acaba en el* res — *protesten continuament de tota intervenció governamental i desitgen el retorn als temps romàntics on entre protesta i manifestació anàvem perdent un temps preciós per a la reconstitució econòmica, social i fins política del país.*

L'aplicació de la llei de Restriccions. — *El Govern es troba en plena actuació respecte a aquesta llei. S'han promulgat ja els primers Decrets i no es pot negar que tenen un fons de radicalisme ben desitjat i més ben rebut pel país. Un dia o altre havia d'arribar aquest pas decisiu en el nostre Pressupost de despeses si no es volia que les finances de l'Estat s'enfonsessin d'una manera perillosa.*

En virtut d'aquests Decrets, són refosos tres Ministeris; suprimides tres Subsecretaries, vint-i-una Direccions Generals; són alleugerits i revisats els expedients de classes passives; suprimits uns trescents cotxes per a diversos serveis de l'Estat; controlades les Caixes de determinats serveis especials a fi de reduir-ne despeses, etc. A més, cal tenir en compte que aquests Decrets vénen després de les dues operacions de conversió de Deute portades a cap i en virtut de les quals l'interès a pagar pels títols s'ha reduït del cinc al quatre per cent, i tot plegat fa bon gruix d'economies que no trigaran a traduir-se en el pròxim projecte de llei de Pressupost. Es una bella tasca, que feia temps necessitava el país, la qual posarà molt amunt el nom del senyor Chapaprieta i de tots els governants que li han facilitat el camí per a arribar a la dita obra sanejadora.

Ara només cal esperit de continuïtat, ja que de poc ens hauria servit la feina d'ara si darrera de l'actual Govern en venia un altre que recomençava els vicis tradicionals en la nostra Administració i no sostenia les coses al nivell on les han posat l'actual Gabinet i el seu antecessor.

Ara cal esperar l'obertura de les sessions de Corts, que tindrà lloc avui, dia primer d'octubre, data de la present crònica. Tots els comentaristes de la vida política opinen que s'obrirà un debat polític a propòsit de l'última crisi, però debat sense conseqüències, ja que el Govern, a més de comptar amb més forta majoria que el Govern anterior — puix que no es poden negligir els vint i tants vots assegurats per altres tants Diputats de la Lliga Catalana — compta també amb una assistència de l'opinió que veu amb gust i satisfacció la seva doble tasca sanejadora i de decidida conservació de l'ordre públic. En aquestes condicions, i tenint davant unes esquerres sense cohesió, ni programa, ni orientació de cap mena, no és difícil pronosticar que el debat polític haurà de passar sense pena ni glòria i que com menys duri més satisfeta es mostrarà l'opinió seriosa del país. Per fi, sembla que les nostres Corts prescindeixen cada dia més dels antics torneigs oratoris i adopten aquella oratòria cenyida i clara que les circumstàncies imposen a tot el món.

ACCIONS A TERMINI
Informació • Compra-Venda
Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda
L. GOMIS Corredor de Canvi i Borsa - Fontanella, 15

La llei electoral espera torn; el Pressupost aviat podrà ésser discutit, i mil altres qüestions prendran la tanda corresponent si els entrebancs de la politiqueta de partit — tan nefasta sempre per a Espanya — no prenen la plaça als problemes veritablement nacionals la solució dels quals espera l'opinió pública del país, fatigada de tanta política malastruga com hem patit durant els darrers anys.

Llibres

Excmo. Dr. Enrique Pla y Deniel, *Apóstol de Cristo,* Salamanca, 1935, 56 pàgs.

L'antic Consiliari d'Acció Social Popular i actual bisbe de Salamanca acaba de publicar una magnífica pastoral en l'avinentesa de la seva entrada a la seu episcopal de Salamanca. Difícilment l'esperit fi i penetrant del bisbe Pla i Deniel podia trobar una seu on la tradició espiritual que ha creat la gran Cultura espanyola fos un símbol i una realitat com és Salamanca a l'exemplaritat de la qual i als seus homes fa allusió diverses vegades en aquesta bella exhortació dedicada a explicar què és la jerarquia, quin és el seu significat en l'Església; la potestat i la funció episcopal, la missió confiada als bisbes per l'Esperit Sant de regir l'Església de Déu.

Cal subratllar el paràgraf darrer dedicat a demanar la cooperació a l'apostolat de tots els estaments de la Clerecia i dels ordes religiosos, passant pels intellectuals fins als rics, per a sostenir l'obra del Culte i Clerecia. La pastoral del doctor Pla i Deniel és senzillament admirable.

G. Arimón. — *La Enseñanza Media en los seminarios de España.* Barcelona, 1935, 40 pàgs.

Aquest discurs inaugural de Curs del Seminari Conciliar de Barcelona ve a ésser una síntesi de l'organització de l'ensenyament secundari en els seminaris d'Espanya, el qual, si ha decaigut, en part conserva encara un ressò llunyà de la famosa "Ratio Studiorum".

El doctor Arimón s'ha informat dels plans d'estudis dels seminaris de tot Espanya, dels programes d'ensenyament dels liceus francesos, del segon ensenyament italià i anglès i dels "gimnasis" i escoles d'Alemanya.

L'Església, diu el doctor Marimón, insisteix sobre la necessitat de l'ensenyança de les llengües clàssiques (els "gimnasis" alemanys tenen nou anys de llatí i sis de grec) i també reclama l'estudi de les llengües modernes. ¿Qui dubta avui que la literatura castellana, per exemple, no tingui tanta importància com la literatura llatina? Una formació clàssica sòlida i l'estudi de la Filosofia escolàstica disciplinen la intelligència i fa l'enginy penetrant.

Uns gràfics ben reeixits fan penetrar pels ulls les idees exposades en el discurs.

Sardá y Salvany, *Biblioteca ligera, cien opúsculos.* Librería y Tipografía Católica. Barcelona, 1935, 609 pàgs.

El doctor Sardà és una de les figures més eminents de la clerecia del nostre país del passat segle. La sea activitat exemplar i el seu apostolat social tenen avui la mateixa actualitat que en el moment que escrivia aquests opuscles. Creiem que la seva lectura pot fer un bé immens a totes les classes socials. Aquests fulletons de combat haurien de difondre's arreu. Recomanem amb el màxim interès aquesta "biblioteca ligera".



COL·LEGIALS

El més extens assortiment
en Impermeables,
Capes, Trinxeres,
Abrics cautxutats estampats

CASA ROSICH

CASA FUNDADA L'ANY 1850

Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Porta de l'Angel, 25

Acadèmia Febrer

Passeig de Gràcia, 73, 1.er (xamfrà Mallorca)

Director: Sr. Josep M.ª Febrer
ENGINYER INDUSTRIAL

Preparació per a l'ingrés a les Escoles d'Enginyers i a les Universitats.-Estudis de Tècnics Industrials.-Aparelladors.-Acadèmies militars. - Oposicions. - Batxillerat lliure.

FOMENT DE PIETAT - Duran i Bas, 11 - Tel. 17605 - BARCELONA

L'OBRA CLÀSSICA DE LA PIETAT CATÒLICA

Introducció a la vida devota de Sant Francesc de Sales

Traducció catalana de Mn. ANTONI FERRER, Prev.

Aquest llibre immortal, cisell suavíssim i eficaç per esculturar en cada ànima que el llegeix piadosament la bella imatge sobrenatural de la santedat, és ja incorporat al catàleg de «Foment» mercè a la traducció, encertada en fidelitat i unció, que n'ha fet Mn. Antoni Ferrer, Prev. L'estil planer i refinat alhora que pren en aquesta traducció la nostra llengua catalana farà que els lectors catalans hi tinguin la doctrina completa i serena que dóna a Filotea el sant autor de l'obra tramesa amb la més pura i gustosa diafanitat. L'aigua de salut que eixamora les ànimes amb les idees i savis consell d'aquesta Introducció els farà l'efecte que és beguda a raig en la mateixa puresa de la font. No cal dir més per recomanar l'adquisició i lectura del llibre.

400 pàgs. de text. En rústega, **3** ptes. En tela, **4'50** ptes.

ALS MATEIXOS PREUS HI HA

Introducció a la vida devota de Sant Francesc de Sales per a la joventut

Especialment destinada al públic indicat en l'afegiment al títol

REMARCABLE NOVETAT

Jesucrist, llum de l'ànima

MEDITACIONS PER A CADA DIA DE L'ANY

PER

Mn. ANTONI FERRER, Prev.

En premsa: **Volum I: Advent, Nadal, Septuagèsima**

Mai no seran sobrers en el catàleg de les editorials catòliques com FOMENT DE PIETAT els bons llibres de meditació. L'estructura especial de cada esperit exigeix que la substància universal que nodreix i fa créixer les ànimes sigui pascuda en gran varietat de formes perquè tothom trobi la que li és més apropiada. Per això creiem que serà d'un gran profit l'aparició d'aquesta obra completa amb tres volums més que respectivament comprenen QUARESMA I PASQUA I EL TEMPS DE PENTECOSTÈS.

L'Assumpció de Maria en cos i ànima al cel

pel Dr. JOSEP RICART, Prev.

Carta de benedicció de l'Emm. Dr. Fr. Vidal i Barraquer, Cardenal-Arquebisbe de Tarragona

Pròleg de l'Excm. P. Salvi Huix i Miralpeix, C. O., Bisbe de Lleida

Qüestions prèvies sobre la mort de la Verge Maria. Arguments trets de la Sagrada Escriptura i de la Tradició Apostòlica en favor de l'Assumpció de la Mare de Déu. La Tradició Patrística i Litúrgica. Arguments teològics. L'assumpció de Maria en les belles arts i en la devoció popular. Definibilitat d'aquest misteri i avantatges de la definició.

Un volum de 250 pàgines, en rústega **3'50** pessetes



ELS ENUTJOSOS REFREDATS
que fan l'hivern tant detestable,
amb-prou-feines duran un dia,
si es tracten amb

XAROP PUIG

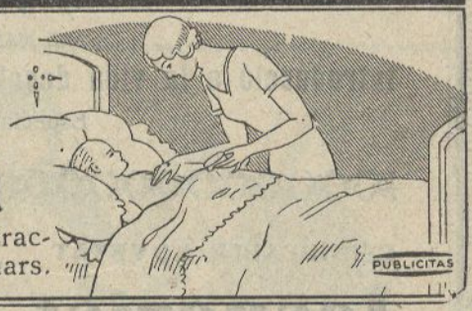
L'esposa moderna, iniciada amb la cura de malalts, dosifica a l'espòs amb aquest excel·lent XAROP al primer símptoma de REFREDAT, TOS, BRONQUITIS, etc. evitant així les PULMONIES i altres perilloses malalties de les vies respiratories.



EL COMPLEMENT
IDEAL del acreditat
XAROP PUIG es la

POMADA PUIG

de productes volàtils indicadíssims per a tractar exteriorment les afeccions pulmonars.



Agència Andrés

Transports de Barcelona a València i viceversa

Servei ràpid i diari a domicili — DOMICILIS: — Garantia en les comandes

BARCELONA: Carrer Ample, 24. Tel. 21505 — **VALÈNCIA: Santa Eulàlia, 10. Tel. 12866**

ATENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 78372. — Barcelona

CATALUNYA SOCIAL
Carrer del Pi, 12, 1.er
BARCELONA

FRANQUEO
CONCERTADO